

ŠIAULIŲ R. VOVERIŠKIŲ MOKYKLOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja mokyklos darbuotojų – pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės vadovų, mokytojų ir mokyklos vadovų veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančią didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis šiais dokumentais:

2.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. [23-593](#); nauja redakcija Nr. [XI-1281](#), 2011-03-17, Žin., 2011, Nr. 38-1804 (2011-03-31));

2.2. Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (2016-06-29TAR, 2016-07-15, Nr. 20656);

2.3. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 patvirtintu Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319 redakcija) (Žin., 2011, Nr. 45-2121, TAR 2017-05-03, i. k. 2017-07380);

2.4. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 patvirtintu Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu (TAR, 2016-11-03, Nr. 26187);

2.5. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 patvirtintu Psichologinės pagalbos švietimo tvarkos aprašu (Žin., 2011, Nr. 88-4220);

2.6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 patvirtintu Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu (Žin., 2011, Nr. 92-4396);

2.7. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu patvirtintu Nr. V-1228 Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose tvarkos aprašu (Žin., 2011, Nr. 92-4395);

2.8. Apraše vartojamos sąvokos:

2.9. **Švietimo pagalba** – tai specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

2.10. **Informacinė pagalba** – priemonių visuma, kuri garantuoja nuolatinę ir prieinamą informaciją apie reikiamo išsilavinimo ir profesijos pasirinkimų galimybes.

2.11. **Mokymosi pagalba** – mokytojų teikiama pagalba, kuri integruojama į mokymo(si) procesą. Pagalbą mokiniui pirmiausia suteikia jį mokantis mokytojas, pritaikydamas tinkamas mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt.

2.12. **Psichologinė pagalba** – mokinio ugdymosi problemų sprendimas bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais.

2.13. **Socialinė pedagoginė pagalba** – mokyklos darbuotojų (klasės vadovų, mokytojų ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių ir pedagoginių poreikių tenkinimu, skirta vaikų auklėjimo ir socialinėms problemoms spręsti.

2.14. **Specialioji pedagoginė pagalba** – pedagoginių priemonių sistema, padedanti užtikrinti veiksmingą specialiųjų poreikių turinčių asmenų ugdymą.

2.15. **Sveikatos priežiūros specialisto teikiama pagalba** – pagalba mokiniui saugojant ir stiprinant sveikatą, atliekant pirminę sveikatos priežiūrą, konsultuojant mokytojus, mokinius ir jų

tėvus (globėjus, rūpintojus). Sveikatingumo veiklos metodinės konsultacijos mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams).

2.16. **Vaiko gerovės komisijos teikiama pagalba** – padeda išsiaiškinti netinkamo elgesio, socialinės adaptacijos, mokymosi sunkumų, mokyklos nelankymo, nusikalstamumo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savizudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių priežastis.

3. Aprašas nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą.

4. Mokykla užtikrina ne atsitiktinę, bet sistemingą švietimo pagalbą, kuri apima žemų pasiekimų prevenciją, intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir kompensacines priemones žemiems pasiekimams spręsti.

II. SKYRIUS PAGALBOS TEIKIMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

5. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi mokykloje, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui mokykloje.

6. Švietimo pagalbos uždaviniai:

6.1. tobulinti ugdymo(si) procesus, kad mokymosi sunkumų turintys mokiniai įgytų reikiamų įgūdžių;

6.2. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(si);

6.3. bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais) išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali tinkamai dalyvauti privalomame švietime;

6.4. stiprinti mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) gebėjimą bendrauti su mokiniais, turinčiais psichologinių, mokymosi problemų, vengiančiais lankyti mokyklą;

6.5. stiprinti mokinių psichologinį atsparumą, kurti saugią ir palankią ugdymui(si) aplinką;

6.6. ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagoginiais darbuotojais, socialiniais darbuotojais ir socialiniais partneriais;

6.7. teikti psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

7. Pagalbos teikimo principai:

7.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui laiduojamas pagalbos prieinamumas;

7.2. visuotinumumas – pagalba teikiama visiems mokiniams, kuriems jos reikia;

7.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacine, specialiąja pedagogine ir socialine, sveikatos priežiūros);

7.4. veiksmingumas – remiamasi tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;

7.5. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

7.6. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio, šeimos ar konkrečias mokyklos problemas;

7.7. konfidencialumas – konfidenciali informacija neatskleidžiama be mokinio ir / ar jo tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kuriuos numato Lietuvos Respublikos įstatymai.

III. SKYRIUS ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR BŪDAI

8. Švietimo pagalbos gavėjai yra mokyklos mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai.

9. Švietimo pagalbos gavėjai – mokyklos mokiniai:

9.1. mokiniai, kurių pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokiniams nedarą pažangos;

9.2. mokiniai, turintys mokymosi sunkumų;

9.3. mokiniai, kurių laiką nelankę mokyklos;

- 9.4. mokiniai, kuriems reikalinga mokytojo pagalba siekiant geresnių mokymosi rezultatų;
- 9.5. gabūs mokiniai;
- 9.6. kiti mokiniai, kuriems dėl įvairių priežasčių reikalinga individualizuota mokymosi pagalba.
10. Švietimo pagalbos teikėjai yra specialusis pedagogas, logopedas, dalykų mokytojai, klasės vadovas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, bibliotekininkas, mokyklos vadovai.
11. Švietimo pagalbos teikimo formos:
  - 11.1. individualus darbas su mokiniu (turinčiu specialiųjų ugdymosi poreikių, mokomu namuose, iškilus mokymosi sunkumams ar individualioms problemoms, darbas su gabiu mokiniu padedama ruošti olimpiadoms, konkursams);
  - 11.2. darbas su klase ar grupe (grupinės konsultacijos, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, klasės valandėlės, grupinis darbas su gabiais mokiniais, karjeros planavimo informacijos sklaida, sveikatinimo veiklų vykdymas);
  - 11.3. darbas su mokinio šeima (pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdy mo(si) procesui, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas);
  - 11.4. darbas su mokyklos bendruomene (saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas, mikroklimato gerinimas);
  - 11.5. darbas su socialiniais partneriais, siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą (su Šiaulių rajono Vaiko teisių apsaugos skyriumi, Šiaulių rajono Pagalbos tarnyba, Šiaulių rajono kaimiškosios seniūnijos socialine darbuotoja, Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato ir kt.).
12. Švietimo pagalbos teikimo būdai:
  - 12.1. mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas, siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save;
  - 12.2. mokinio ar mokinių grupės ugdymo diferencijavimas ir individualizavimas, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabiems, tiek mokymosi problemų turintiems mokiniams;
  - 12.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas, ugdant gebėjimus priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, skatinant sveikos gyvensenos įgūdžius;
  - 12.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;
  - 12.5. prevencinė veikla, vykdoma siekiant užtikrinti mokiniui saugią ugdymosi aplinką bei asmeninių, socialinių ir kitų bendrųjų kompetencijų ugdymąsi, taikant tikslingas priemones ir būdus. (nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės aktų pažeidimų prevencija);
  - 12.6. tarpininkavimas, vykdomas siekiant padėti rasti tinkamiausius problemos sprendimo būdus, įgyvendinant vaiko teises ir teisėtus interesus;
  - 12.7. pagalbos tinklo kūrimas, vykdomas siekiant užtikrinti kompleksiškai teikiamą pagalbą mokiniui.

IV. SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBO TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

13. Švietimo pagalbą teikia mokyklos darbuotojai pagal funkcijas pareigybės aprašymuose ir direktoriaus įsakymu pavestus darbus.
14. **Klasių vadovai :**
  - 14.1. rūpinasi mokinių asmenybės ugdymu(si) bei branda;
  - 14.2. siekia pažinti auklėtinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus;
  - 14.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;
  - 14.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėję, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;
  - 14.5. bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;
  - 14.6. informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie iškylančias problemas mokykloje;
  - 14.7. padeda mokiniams spręsti bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

14.8. mokiniui ir jo tėvams(globėjams, rūpintojams) pageidaujant informuoja mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininką apie pagalbos mokiniui reikalingumą.

15. **Dalykų mokytojai:**

15.1. išsiaiškina mokinių poreikius, polinkius, tikslus, interesus, gabumus;

15.2. diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą;

15.3. stebi, analizuoja ir laiku identifikuoja kylančius sunkumus (pastebi, kad mokiniui nesiseka įvykdyti bendrosiose programose numatytų konkretaus dalyko reikalavimų, po nepatenkinamo kontrolinio darbo įvertinimo, po ligos ir kt.) ir informuoja klasės vadovą, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus);

15.4. pritaiko dalykų bendrąsias programas specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokinių ugdymui, atsižvelgdami į mokinio gebėjimus ir galias bei pagalbos tarnybos rekomendacijas;

15.5. teikia informaciją mokyklos vaiko gerovės komisijai apie mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi rezultatus ir bendrųjų ugdymo programų pritaikymą;

15.6. integruoja mokymosi pagalbą į ugdymo procesą, pritaiko mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt.;

15.7. teikia individualią pagalbą per pamoką;

15.8. teikia mokiniams trumpalaikes ir ilgalaikes konsultacijas pagal sudarytą konsultacinių valandų tvarkaraštį;

15.9. trumpalaikių ir ilgalaikių (individualių arba grupinių) konsultacijų būtinumą mokytojas derina su mokiniu, esant reikalui su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), klasių vadovais;

15.10. mokytojas kaupia informaciją apie pravestas konsultacijas ir esant reikalui pateikia informaciją VGK;

15.11. ilgalaikės konsultacijos gali trukti iki 2 mėnesių. Trumpalaikės konsultacijos iki 1-2 pamokų;

15.12. mokytojas savo kabinete matomoje mokiniams vietoje skelbia konsultacijų laiką;

15.13. individualioms arba grupinėms konsultacijoms valandos skiriamos iš mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti skirtų valandų ir neįskaičiuojamos į mokinio mokymosi krūvį;

15.14. skiriant individualias arba grupines konsultacijas atsižvelgiama į turimas mokinio krepšelio lėšas. Esant finansinėms galimybėms už individualias arba grupines konsultacijas mokytojams mokama pagal faktiškai dirbtas valandas. Nesant lėšų - suteikiamos poilsio dienos mokinių atostogų metu, pagal faktiškai pravestas konsultacijas (6 vienos valandos konsultacijos – 1 diena);

15.15. konsultacijų apskaitai vykdyti pildomas Konsultacijų dienynas (priedas Nr.1) kurį pildo mokytojas. Konsultacijų dienynas gali būti pateiktas skaitmeninėje laikmenoje;

15.16. siūlo dalykų pasirenkamuosius modulius, padedančius įtvirtinti žinias;

15.17. vertina pagal mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintą Šiaulių r. Voveriškių mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą.

16. Mokyklos pagalbos mokiniui specialistai specialiąją pedagoginę pagalbą.

17. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys/mokinio tėvai(globėjai, rūpintojai) į Šiaulių rajono pagalbos tarnybos psichologą kreipiasi savarankiškai, rekomenduoja mokytojai, klasių vadovai, Vaiko gerovės komisija, Vaiko teisių apsaugos skyrius.

18. Socialinė pedagoginė pagalba, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinant jo saugumą mokykloje, teikiama mokiniui, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir kitiems gimnazijoje dirbantiems specialistams.

19. Mokykla, teikdama socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos institucijomis, kitais asmenimis.

20. Specialiosios pedagoginės pagalbos paskirtis – didinti mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalbos veiksmingumą:

20.1. **specialioji pedagoginė** pagalba teikiama, kai ją skiria mokyklos vaiko gerovės komisija ir / ar Šiaulių rajono Pagalbos tarnyba tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu. Mokyklos vaiko gerovės komisijos paskirtos specialiosios pagalbos gavėjų sąrašą, komisijos pirmininko suderintą su Šiaulių rajono Pagalbos tarnyba, tvirtina mokyklos direktorius;

20.2. specialiosios pedagoginės pagalbos mokiniams teikėjai – mokyklos specialistai

pedagogas ir logopedas.

21. Sveikatos priežiūros mokykloje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais).

22. Sveikatos priežiūros specialistas:

22.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams/rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

22.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (mokyklos stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) mokyklos bendruomenei;

22.3. aktyviai dalyvauja mokyklos sveikatinimo projektų (programų) rengime bei dalyvauja juos įgyvendinant;

22.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

22.5. dalyvauja organizuojant mokinių maitinimo priežiūrą, skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą.

23. Mokyklos vaiko gerovės komisija:

23.1. organizuoja ir koordinuoja saugios ir palankios vaiko ugdymui(si) aplinkos kūrimą, prevencinį darbą, mokymo(si) / ugdymo(si), švietimo ir kitos pagalbos teikimą mokiniams, tariausi su tėvais (globėjais/rūpintojais), mokytojais dėl jos turinio, teikimo formos ir būdų;

23.2. organizuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, gavus tėvų(globėjų, rūpintojų) sutikimą, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas;

23.3. kartu su klasės vadovu pagal poreikį konsultuoja baigiamosios klasės mokinį, turintį specialiųjų ugdymosi poreikių, dėl jo tolesnio mokymosi (galias atitinkančios mokymosi programos parinkimo, mokymosi įstaigos parinkimo).

24. Bibliotekos darbuotojas:

24.1. tenkina mokinių informacinius poreikius;

24.2. organizuoja informacijos sklaidą stenduose, mokyklos interneto svetainėje, socialiniame tinklapyje facebook;

24.3. konsultuoja ugdymo karjerai klausimais klasių vadovus, mokytojus, mokinių tėvus (globėjus/rūpintojus);

24.4. teikia ugdymo karjerai konsultacijas mokiniams.

25. Švietimo pagalbos teikimo eiliškumas:

25.1. 1 žingsnis:

25.1.1. pagalbos gavėjas: mokinys;

25.1.2. pagalbos teikėjas mokytojas;

25.1.3. tėvų(globėjų, rūpintojų) informavimas: tėvai(globėjai, rūpintojai) informuojami elektroninio dienyno skiltyje „Pastabos / pagyrimai“ ir / ar žinute elektroniniame dienyne.

25.2. 2 žingsnis:

25.2.1. pagalbos gavėjas: mokinys;

25.2.2. pagalbos teikėjas: klasės vadovas;

25.2.3. tėvų(globėjų, rūpintojų) informavimas: tėvai(globėjai, rūpintojai) informuojami žinute elektroniniame dienyne, tėvams(globėjams, rūpintojams) neprisijungus – telefonu, esant poreikiui kviečiami.

25.3. 3 žingsnis:

25.3.1. pagalbos gavėjas: mokinys;

25.3.2. pagalbos teikėjas: pagalbos specialistai (specialusis pedagogas, logopedas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas);

25.3.3. tėvų(globėjų, rūpintojų) informavimas: tėvai(globėjai, rūpintojai) informuojami žinute elektroniniame dienyne, arba kviečiami atvykti.

25.4. 4 žingsnis:

25.4.1. pagalbos gavėjas: mokinys;

25.4.2. pagalbos teikėjas: mokyklos vaiko gerovės komisija;

25.4.3. tėvų(globėjų, rūpintojų) informavimas: tėvai(globėjai, rūpintojai) informuojami ir/ar

esant poreikiui kviečiami į posėdį.

25.5. 5 žingsnis:

25.5.1. pagalbos gavėjas: mokinys;

25.5.2. pagalbos teikėjas: mokyklos administracija;

25.5.3. tėvų(globėjų, rūpintojų) informavimas: tėvai(globėjai, rūpintojai) kviečiami esant poreikiui. Tėvai(globėjai, rūpintojai) ankstesniuose pokalbiuose informuojami apie galimą informacijos teikimą kitoms institucijoms.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Darbo patirtis, profesinė kompetencija ir mokyklos darbuotojų bendradarbiavimas sudaro prielaidas tinkamai teikti mokiniams pedagoginę-socialinę, specialiąją pedagoginę, informacinę pagalbą.

27. Klasių vadovai supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) su svarbiausiomis Aprašo nuostatomis.

28. Aprašo pakeitimus gali inicijuoti mokyklos bendruomenė. Aprašo keitimai tvirtinami direktoriaus įsakymu.

29. Aprašas skelbiamas mokyklos interneto svetainėje
